

ΑΝΑΚΟΙΝΗ	ΕΚΒΕΣΕΙΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΑΠΟΦΕΙΣ	ΟΠΕΡΑ	ΒΙΒΛΙΟ	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΣΚΗΝΕΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ
----------	----------	---------	---------	-------	--------	----------------	----------	--------	-----------

Η ζωγραφική μας βυθίζεται μέσα σε έναν άλλο χρόνο

Ο Στέφανος Δασκαλάκης μάς συστήνει με τριάντα ολόσωμα πορτρέτα ανθρώπων

της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Ένας νοτιός κύκλος. Και στη μέση ο ζωγράφος. Ο Στέφανος Δασκαλάκης στέκεται στο κέντρο της αίθουσας του Μουσείου Μπενάκη στην οδό Κουμψάρι, όπου παρουσιάζονται τριάντα ολόσωμα πορτρέτα ανθρώπων, σαν ζωφόρος. Με μια περιγραφή του σώματός του και τα χέρια του τεταμένα, μου ελπίζει λεπτομέρειες στους πίνακες. Πρώτα από μακριά και ύστερα από κοντά. Τα κορμιά του, όπως τα τοπία, αποκτούν τη δική τους μορφολογία μέσα από τα χρώματα. Και η πίσω όψη που κάνει ακέφαλο ανάγλυφο, δημιουργώντας τον περσισμό να απλώνεται τα κεφάλια για να τελειώσει ένα πορτρέτο», είναι οι πράξεις του κορμιά. «Άλλωστε, για μένα ζωγραφική δεν είναι εύκολο, αλλά ο συσσωρευμένος χρόνος, ανάμεσα σε αυτόν που στέκεται μπροστά και σε αυτόν που στέκεται πίσω από το καρόλαιο. Η μεταξύ τους απόσταση. Όταν παύσει καλά το έργο, μιλώ στο μοντέλο. Αλλάζει ιδιότητα σε μένα και προσπαθώ να διαβρωθώ τον όραό μου. Τα φέρονται σε ένα σημείο, όπου αυτό που βλέπω στον κορμό είναι αρμονικό με το αίσθημα που έχω για τον άνθρωπο απέναντί μου. Και επειδή στη ζωγραφική ανακαλύπτεις τι όες να κάνει μόνο ζωγραφίζοντας, όλα γράφονται μόνο πάνω στο τεύλο, η διαφορά αυτή δεν σημαίνει προεπιλογή, αλλά κορμιάται με κάθε πινέλο».

Υπομονετικός σκοπευτής
Κάθε ζωγράφος μιλάει μέσα από το έργο του. Είναι ορόσηφο. Και ο χαρακτήρας του πορτρέτου είναι

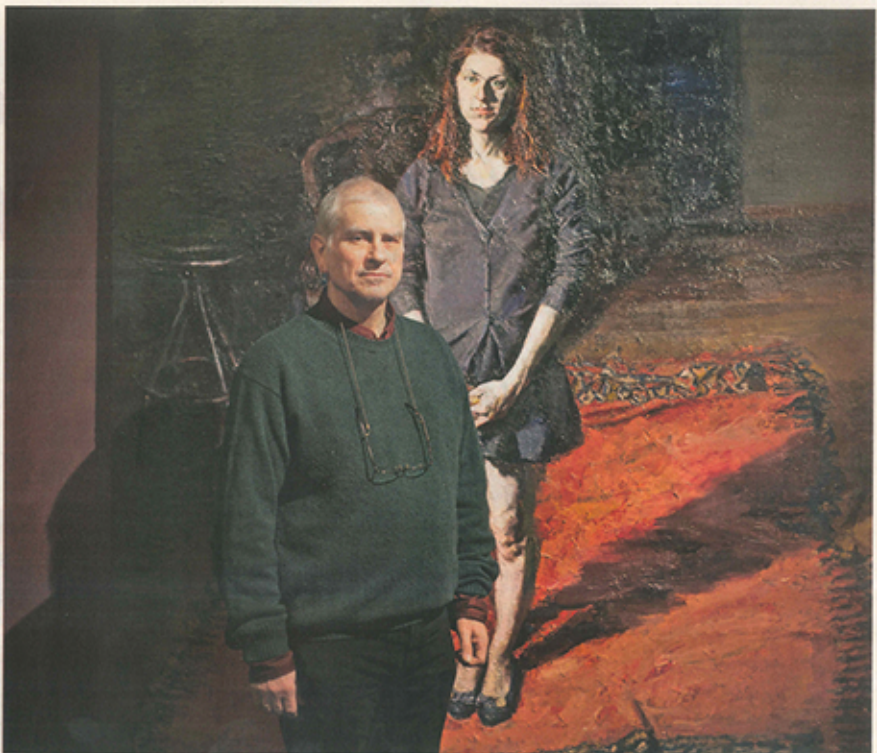
ούλους. Συστολή στη στάση του σώματος από τα πλάγια μιας κοπέλας. Ο κατασπασμένος θώρακός που βγαίνει από τον τρόπο που ακουμπόν τα χέρια ενός νεαρού στα μπράτσα της πολυθρόνας. Σώματα περμένα σαν τουφεκία, σώματα ελαττώρα, σώματα ταλαιπωρημένα. Η θέση της έκθεσης του είναι μια συνομιλία με τους αγνώστους που σε περιτριγυρίζουν.

«Στο μοντέλο πάντα λέω: Μην κοιτάς στα μάτια. Κοίταξε δίπλα μου λίγο πιο πέρα από το κεφάλι μου. Αν με κοιτάξει κατάματα δημιουργείται τρομερή ένταση, που είναι δύσκολο να τη χειριστώ τόσες ώρες καθημερινά επί δεκάρι μάλιστα, που κερδίζονται για να τελειώσει ένα πορτρέτο», είναι οι πράξεις του κορμιά. «Άλλωστε, για μένα ζωγραφική δεν είναι εύκολο, αλλά ο συσσωρευμένος χρόνος, ανάμεσα σε αυτόν που στέκεται μπροστά και σε αυτόν που στέκεται πίσω από το καρόλαιο. Η μεταξύ τους απόσταση. Όταν παύσει καλά το έργο, μιλώ στο μοντέλο. Αλλάζει ιδιότητα σε μένα και προσπαθώ να διαβρωθώ τον όραό μου. Τα φέρονται σε ένα σημείο, όπου αυτό που βλέπω στον κορμό είναι αρμονικό με το αίσθημα που έχω για τον άνθρωπο απέναντί μου. Και επειδή στη ζωγραφική ανακαλύπτεις τι όες να κάνει μόνο ζωγραφίζοντας, όλα γράφονται μόνο πάνω στο τεύλο, η διαφορά αυτή δεν σημαίνει προεπιλογή, αλλά κορμιάται με κάθε πινέλο».

Συνεχίζει: «Η ζωγραφική είναι ένα μοντέλο. Ακρωτίο το έλεγε ο Μόρολος, γιατί δεν έλεγε τι είναι αυτό που σου κορμιάται το χέρι πάνω στον κορμό. Δεν ελπίζεται με λόγια. Υπάρχουν άπειροι οραμοί, αλλά πάντα μένει ένα κενό. Αυτό το κενό είναι, νομίζω, η ουσία της. Αυτό που τα διαμερνώ όλα».

Η ένταση της ύπαρξης

Στεκόμαστε μπροστά στο πορτρέτο της Κυρίας Ιωάννας. Μια γυναίκα μεσόκομο, που την έχει ζωγραφίσει αρκετές φορές: «Δεν πρόκειται για πορτρέτα που έγιναν επειδή δέχεται παραγγελίες. Τα περισσότερα έργα αυτά της έκθεσης, που καταγράφησαν για επτάμηνο δώδεκα 14 ολόκληρων ετών, έγιναν με μοντέλα που έχω πληρώσει για να μου ποζάρουν. Επιλογή εκείνων που μου δημιουργούν την ανάγκη να τους ζωγραφίσω. Και με προσελκύει πάνω τους. Δεν έχω να κάνω με την ομορφιά. Κοιτάω. Έχει να κάνει με την ένταση της ύπαρξής τους. Συνήθως τους εντομίζω σε ειδικά άλμπουμ με φωτο-

«Η ζωγραφική είναι ένα μοντέλο», λέει ο ζωγράφος Στέφανος Δασκαλάκης, «Ακρωτίο το έλεγε ο Μόρολος, γιατί δεν έλεγε τι είναι αυτό που σου κορμιάται το χέρι πάνω στον κορμό. Δεν ελπίζεται με λόγια» (φωτ. Ελισάβετ Μωρόνη).

Η Αγγελική με γρήγορο φως. Έργο του Στέφανου Δασκαλάκη, που παρουσιάζεται στο Μουσείο Μπενάκη στην οδό Κουμψάρι.

τογραφίες ατόμων που κάνουν αυτή τη δουλειά. Κάπως έτσι γίνεται απόβλεπτες συναντήσεις, μέσα από τις οποίες ο ζωγράφος, που είναι κλεισμένος σε ένα καρόλαιο, ομιλείται τι συμβαίνει έξω. Καταβαρύνει τον κόσμο, να, όπως η κρίση που καταγράφει την ελληνική κοινωνία σήμερα: κάνει όλο-όλο του την αφήγηση του κορμού του. Και αυτή οι άνθρωποι, οι τόσο καθιερωμένοι, γίνονται περιτριγυρισμένοι στο έργο μου, γίνονται αρεχθόμενοι μορφή».

Ένα πλάνο

«Η φωτογραφία μπορεί να μαγώσει μια στιγμή μέσα, να σου αποκαλύψει το πρόσωπο κάποιου από πολλές οπτικές γωνίες, όμως δεν έχει σώμα. Δεν έχει όψη. Η ζωγραφική αποκαλύπτει άλλη συνθήκη. Είναι μονάχα ένα πλάνο που παγώνεται αργά, μέσα στον χρόνο. Και αυτή η διαδικασία του πορτραίτου ανακαλύπτει τόσο το μοντέλο όσο και τον ίδιο τον ζωγράφο να σφραγιστεί στον κορμό τους και να κάνουν σχέσεις προσωπικές. Αυτό νομίζω ότι είναι και το μεγάλο κέρδος. Τι εννοώ; Ότι το να στεκόμαστε ακίνητοι μέσα σε ένα δωμάτιο τόσες ώρες, τόσο καιρό, μας βγάζει από τη συνήθη σύμβαση της σημερινής καθημερινότητας, της προσημαστικής κριτικότητας, που όλοι τρέκουν για να προλάβουν δουλειές και υποχρεώσεις. Η ζωγραφική μάς βυθίζει μέσα στην ακινησία, μέσα στην σκιά, σε άλλον χρόνο. Τον χρόνο που μετράται με διαφορετικά βήματα και όχι με ρολόγια...».

Η έκθεση θα ολοκληρωθεί στις 19 Ιανουαρίου στο κεντρικό κτίριο του Μουσείου Μπενάκη στο Κολωνάκι.

«Να κοιπάξεις και να αμφιβάλλεις»

«Πολύς φορές έχω παρατηρήσει, πίσω από το έργο που δεν μου έβγαίνει. Το έσοδο, για να είμαι ειλικρινής ότι δεν θα αναλάβω, γιατί με βασάνει. Έχω και με-γάλο για να κινώ ένα πίνακα. Πάρε τον θεατή ολοκληρωμένο. Όταν δεν έχω πιο το κορμίο να τον δουλέψω άλλο. Αέρας και τώρα που στέκομαι στην έκθεση, ονόματι σε πορτρέτο που έχουν τελειώσει χρόνο πριν, νιώθω την ανάγκη να το συναντήσω. Υπάρχει οριστική στιγμή στην ζωγραφική που απομνημονεύεται τα πράγματα και βυθίζεται το επιθυμητό αποτέλεσμα με λίγες γραμμές και κινήσεις οπτικές. Χρόνος που είναι απίστευτο, λέει αν ήταν συνέχει, ιδέα η τέχνη για μένα θα ήταν κάτι περισσότερο. Ο κανόνας είναι ότι πρέπει να κοιπάξεις και να αμφιβάλλεις συνεχώς γι' αυτό που κάνεις. Να παύσεις. Όταν ζωγράφω, οι κορυφώσεις της έντασης τρέφονται από την καθημερινή ύστατη. Η ζωγραφική δεν σε κάνει ευτυχισμένο. Είναι όραμα για ζω-γράφος δύναμη στην οποία υπο-κόως...».

«Στο μοντέλο πάντα λέω: Μην κοιτάς στα μάτια. Κοίταξε δίπλα μου λίγο πιο πέρα από το κεφάλι μου. Αν με κοιτάξει κατάματα δημιουργείται τρομερή ένταση, που είναι δύσκολο να τη χειριστώ τόσες ώρες καθημερινά επί δεκάρι μάλιστα, που κερδίζονται για να τελειώσει ένα έργο.»

στον στον θεατή. Όπως εδώ, ο παρατηρητής επισκέπτης μπορεί να φωτογραφηθεί την ιδιοσυγκρασία του Δασκαλάκη. Δουλεύει το ίδιο έργο, τον και τον, όπως φαίνεται από τα οπτικά οπτικά στοιχεία πορτραίτων του κορμού. Παρακολουθεί τους ανθρώπους που ζωγραφίζει, σαν υπομονετικός σκοπευτής μέχρι να σκεπαστεί με ακρίβεια στον μέσο κορμό. Και στο τέλος καταφέρνει να αιχμαλωτίσει την όψη τους. Μπορεί οι πρωταγωνιστές να τα δένουν ανεπαρκώς, αλλά η παρουσία τους και μόνον αποκαλύπτει την πενήντα τους. Το βλέμμα: Ιωνη παραίτητος στο Ιάσιο μιας με-

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ της ΠΟΛΙΣ ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΟΥ

Στην εποχή της πολιτικής «δυσλεξίας»

Ένα κοιμητικό συνέδριο παραμένει κορυφαία επικοινωνιακή στιγμή. Και, ως εκ τούτου, μόνον αυτό θα μπορούσε να απευθύνει πολιτικές διεξόδους από το κλειστοφοβικό μνητιακό κλίμα.

Υπάρχει ένα «κλειδί», που οι σύγχρονοι γουρού της πολιτικής επικοινωνίας εξακολουθούν να θεωρούν λι ανάγει τις πύλες της ακατανίκητης πιτυκίας μιας πολιτικής και των εκδρομών της και αυτό είναι η αντικατάσταση της διαβουλευτικής συνέντευξης των πολιτών από ένα οργάνωμένο κροστίριο, το οποίο πηλαϊάζει την ομιλητικότητα, αν και δεν έχει τίποτα από πλέον πέρα από την ταλάντρωση ου βλάστη.

Δυστυχώς, η αντίληψη αυτή επικρατεί ακόμα σε αυτόν τον τόπο, που η αλκωρόση του αποτελεί την καρδιά της συντήρησης ενός κόσμου που δεν πάραυτα. Γιατί επισήμως έχει καταρριστεί. Κάτι σαν ένα matrix πέραν όδης ανάγκης και λογικής, όπου όλα προφανώς ίδια με χτες, υψάει όραση, ι οποία διασταυρώνονται, αλλά ουσία άωρημα προκαλούν.

Μέσα σε αυτήν τη συνθήκη μοιάζει πλέον οσοδήποτε διαδεδομένη πολιτικός λόγος, η απεπαρροβήσεις και συσπες, οι οποίες θα αντικαταστήσουν, όσο και δυνατόν, τις αλλαγές, γαργάλες, συλλογιστικές τις εποχές, στο

πλάνο του συνείδητός ενός κόμματος, όπως ο ΔΗΜΑΡ, νεοεπαιτού μεν, οσού δημιουργήθηκε το 2010, αλλά με μακρά ιστορία εκπίκτων που το συνένθεσαν στον στενωτό και ευρύτερο χώρο της οριζόραξ και του σοσιαλισμού. Και για να είμαστε ειλικρινείς, μέχρι την ανακάλυψη των αποτελεσμάτων για την εκλογική της νέας Κεντροπεί Επικρατίας, ο αίσθημα ενός επιμελούς παρατηρητή των επίσημων εργασιών, ακόμα και με τη συντηρητική χιμολογία του μέλους, ήταν ότι η πραγματική πολιτική διασύνδεση από τους οριζόραξ και μαζί της η αλληλεπίδραση του κόμματος έθε από την Κραματικό 58.

Όσον ο λόγος με όλες τις μορφές και τα περιεχόμενα ανάγεται σε ένα και μοναδικό σκίριο προσδιορισμένο από κανόνες, οι οποίοι περιορίζουν τις δυνατότητες του, ελέγχουν τις απόδοτες εκδηλώσεις του και επιλέγουν μεταξύ των ομιλούντων υποκαθήμενων εκτός, προς καταρροποίηση των οποίων εντός των κομματικών μηχανισμών όπου συγκροτήθηκαν οι εν λόγω κανόνες, όσο πολιτικά και αν είναι

το αποτέλεσμα, οφάνει έντονη την ομορφιά του τον πραγματικό του στόχο. Αν ελπίδα όσον τον πραγματικό και το αλληλεπίδραση της μνημιαία ή ένα σχεδισμένο συντήρησης κατόπιν των καθημερινών υπολογισμών επί χάρτου, των φηρολαϊκών.

Μια τακτική που το βρίσκουμε να έχει ελκυστική στο μη περσιότερο όριό της από το ταλκοστικό επιτελείο, με την κυνική καταμετρησης της ταλκωθούς να εξαρτεί κάθε ποσότητα επεξεργασία με στόχο τη συντήρηση και την αναπαράγηση των ίδιων προσώπων, όλα και του εμπνεών στις τελεωτοργικά επαναλαμβανόμενες μνημιακές τεχνικές. Τεχνικές, οι οποίες υποκαθιστούν τις πολιτικές διαπραγματεύσεις και τις εποχές της ευμερσίας-με-δυσκολίας, παράγοντας την ψευδο-ομορφία και η ταλκωθούς επιβλέπει ακόμα λόγους.

Τεχνικές όμως που στη συνένθεση του κόμματος ομαδοποιούνται, όπως και τα πρόσωπα που τις υπηρετούν. Συνένθεση αυτή είναι αυτής ο κόσμος να στρέφεται είτε στον ακαρό συντηρητικό είτε στο την κομματική και

θηματική προσθήκη μιας τρυφής επιβίωσης όπως όπως, αναμειγνύοντας το «κατολιγού» περίπου όπως την έλευση ενός μεσοίου. Αν αυτό δεν οπεί μόνον συντήρησης της κρισης, τότε τι άλλο είναι;

Το σκεπτικό μπορεί να έχει ένα κοιμητικό συνέδριο με όλα αυτά; Και' ορακίον παραμένει κορυφαία επικοινωνιακή του στιγμή. Και, ως εκ τούτου, μόνον αυτό θα μπορούσε να απευθύνει πολιτικές διεξόδους από το κλειστοφοβικό μνητιακό κλίμα. Να υποβληθεί στην αίσθηση της πολιτικής «δυσλεξίας», που δημιουργεί η κλειστοφοβική όραση διαλόγου με φοιτητικούς συμπλέκους του κόσμου της Διαπραγματεύσεως, όπως είναι οι «58» -στην ηλικιωσιμότητα τους από τα σπλάνα του βγαλμένου-, οι οποίοι προτινώνουν μια νέα για τον τόπο συνθήκη συντηρησιών. Ενός διαλόγου που να οφράει συγκεκριμένα να τη συγκρότηση ορισμένων προτάσεων στους κλειστοφοβικούς τομείς. Σε αυτούς όπου η πραγματικότητα έχει αποβείσει ότι πολιτικοκομματικές συμπεριφορές για τη συντήρηση οφίτηνων και «ελαττωσι» έχουν

δωλοτικό αποτέλεσμα (π.χ. παύση). Και ακόμα να θέσει προς επεξεργασία και να ομοιοποιήσει την εμπειρία διαπραγματεύσεως, οι οποίοι προφάρονται από τον ευρύτερο πολιτικό του χώρο και οι οποίοι προτινώνουν ότι μαγαλάκι λύσεις, αλλά ένα διαπραγματικό πλάνο πολιτικής, αποτελεσματικής σε συγκεκριμένα προβλήματα, με λιγότερο επικοινωνιακό και περισσότερο ουσιαστικό περιεχόμενο.

Μπορεί τίποτα από αυτό να μην έγινε, δεικνύοντας ότι ήταν ένα συνέδριο που στρεφόταν στην κοιμητική τακτοποίηση εκπερσοποιητών.

Κάπως έτσι είναι τα κοιμητικά συνέδρια; Δεν μνημιαίο τέτοιες εποχές παρά να αποτυπώνουν τις ελλείψεις που παρήγαγε μια πολιτική, η οποία κληθείται τις διαφορετικές διαπραγματεύσεις από τεχνικές εξουσίας, αντί να αναζητούν νέες μορφές άσκησης πολιτικής και εν τέλει επικοινωνιακής. Μπορεί. Πάντως, το αποτέλεσμα των φηροφωριών απέδειξε ότι επιμένει ένα κοιμητικό κορμιά το χώρο αυτού, στην ελπίδα μιας σύνθεσης με βόθω πολιτικές προτάσεις.